УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ 75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 210. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1969 No. 210. VOL. LXXVI

ДРУГА ЕКСПЕДИЦІЯ ЗСА НА МІСЯЦЬ МАЄ ВСТАНОВИТИ ЙОГО ПОХОДЖЕННЯ

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 14 листопада 1969

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ ПРИЗНАВ ОДИН БІЛЬЙОН долярів на те, щоб допомогти стейтам очистити воду в ріках, озерах і в океанах при берегах цієї країни. Це найбільша досі сума, яку Конгрес пропонує видати на цю ціль. Уряд запропонував видати на очищення води на 786 мільйонів менше у фінансовому році, що зачався 1-го липня 1969 року. Федеральний Уряд мав би признавати фонди на очищення води стейтовим Леґіслятурам із застереженням, що і стейти мають видавати на цю ціль стільки фондів, скільки дістануть із Вашинґтону. Подібні суми треба призначити і в найближчих роках, щоб очистити воду в цій країні.

СЕКРЕТАР ЗДОРОВ'Я, ОСВІТИ И ДОБРОДІЙНОСТИ Роберт Г. Фінч заявив, що Уряд президента Ніксона плянує впродовж найближчих двох років дуже обмежити хемікалію ДДТ, якої вживається до винищування інсектів в лісах, садах, полях та болотах. Вже тепер дуже обмежується продаж ДДТ, бо ця хемікалія шкідлива не тільки для здоров'я тварин, але і людини. В ліквідації ДДТ співпрацюють департаменти здоров'я, рільництва та внутрішніх справ. Секретар здоров'я сказав, що після заборони вживати хемікалію ДДТ, ще десять років діятимуть шкідливі впливи ДДТ.

ЛІКАР СТВЕРДЖУЄ, що довший побут в космосі пошкодив не тільки здоров'ю мавпи Бонні, але він шкідливий і для здоров'я людини. Аеронавтична і Космічна Адміністрація вислала була в подорож довкола Землі мавпу Бонні, яка кружляла в ракеті довкола Землі 8 днів, але після того треба було її спустити на Землю, бо вона була захворіла. На Землі вона згинула. Директор біологічної програми при Космічній Адміністрації д-р Орр Рейнолдс твердить, що мавпа згинула, бо вона втратила була забагато плинів, перебуваючи в неваговій частині космосу. Подібно могло б статися з людиною, коли б вона була довше в космосі. Досі найдовше в космосі перебували астронавти Джеміні 7, які в 1965-му році кружляли довкола Землі — 14 днів.

ОДИН ІЗ ДЕСЯТЬОХ ВІДВІДУВАЧІВ великої департаментованої крамниці в Ню Йорку старався щось украсти, як це ствердили працівники однієї фірми, які спеціялізуються в тому, як охороняти крамниці проти злодіїв. Вони ствердили, що до крамниці увійшли 263 покупці, і 27 із них хотіли щонебудь потягнути, думаючи, що їх ніхто не обсервує під час оглядин товарів. Колишній директор Президентської Комісії в справі злочинів д-р Ллойд Оглін сказав, що не можна сказати, що кожний десятий американець злодій, бо кожна крамниця є інша, і кожне місто має інших мешканців. Але власники крамниць мусять добре дбати, щоб їх нечесні відвідувачі не обкрадали.

У СВІТІ

В ЄРУСАЛИМІ ДВА ЛІКАРІ ВИЗНАЛИ австралійця Деніса Рогана за ненормального і невідповідального за свої вчинки. Деніс Роган підклав пожежу під мусульманську святиню „Аль Акса", виправдуючись, що „мусів" це зробити, бо так наказував йому „голос Бога", щоб удруге міг прийти на світ Христос. Судову розправу проти Рогана відклали до 19 листопада.

У РИМІ БОРОНИТИМУТЬ аж чотири першорядні адвокати 20-річного американського моряка італійського роду Раффаеле Мінікієлльо, який схопив був великий американський літак і під терором скерував його з Каліфорнії аж до Риму. Оборону того молодого моряка зорганізував американський адвокат, який в цій цілі прилетів з ЗСА до Риму.

ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНА ВЕСТИМЕ політику „співіснування" з Заходом, але підтримуватиме „визвольні рухи" в Азії, Африці й Латинській Америці — заявив новий чеський міністер закордонних справ Ян Марко. Це перша закордонно - політична заява чеського уряду від часу ліквідації демократизаційного курсу політики ЧССР і приходу до влади чеських сталіністів, що слухають диктату Москви.

ШАРЛЬ ДЕ ГОЛЛЬ ЗАЯВИВ своїм приятелям, що він під ніякою умовою більше не вернеться до активного політичного життя і ніякого більше державного посту не прийме — твердить паризький щоденник „Ле Монд".

АЛЕКСАНДРА СОЛЖЕНЩИНА таки виключили із Спілки письменників, покищо тільки в Російській ФССР. Недавно появилася вістка про виключення його з льокальної Спілки письменників в Рязані, але комуністична преса заперечила цьому. Те виключення все одно не змінює життьових умовин Солженіцина, бо в СССР була вже давно заборона друкувати його твори. Вони появились — без його дозволу — за кордоном в різних мовах.

ПОЛІТИЧНА КОМІСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ РІШИЛА, що треба виготовити міжнародну конвенцію проти експлуатації скарбів, скритих на дні морів. Джерелом такої резолюції був острах різних малих і господарсько недорозвинених держав, що багаті великодержави почнуть на власну руку, нікого не питавши за згоду, експлуатувати скарби на дні морів і під їхніми днами.

Українські торжества в Римі темою інформаційних зборів в Ню Йорку цієї суботи

Ню Йорк. — Крайова Управа за патріярхальний устрій Української Католицької Церкви влаштовує цієї суботи, 15-го листопада, о год. 6-ій вечером у долішній залі УНДому при Другій еvеню Інформаційні Збори Мирян, темою на яких будуть недавні торжества посвячення храму св. Софії і Синод Єпископів УКЦеркви в Римі. На зборах д-р Роман Осінчук доповідатиме про Синод Владик УКЦеркви, о. монс. К. Прийма говоритиме про ролю священиків на Синоді, а дир. Я. Пастушенко інформуватиме про наших мирян в Римі. На зборах будуть висвітлені фрагменти фільму з українських торжеств в Римі, що його приготовляє п. Я. Кулинич.

„АПОЛЛО 12" І АСТРОНАВТИ У ЗНАМЕНИТОМУ СТАНІ

Заки це число „Свободи" дійде до рук читачів, космічний корабель „Аполло 12" із трьома астронавтами повинен уже мчатись в напряму Місяця, щоб здобути для людини на Землі основні дані про походження і структуру того єдиного природного сателіта Землі. У хвилині, як почнало друкуватись це число „Свободи" в п'ятницю, 14-го листопада, рано, в Кейп Кеннеді на Флориді продовжувалося „рахування вниз", що мало тривати до год. 11.12 перед полуднем, на коли був призначений випуск „Аполло 12". Вся апаратура в космічному кораблі працювала з перфектною справністю і також антронавти були в найбільш задовільному стані.

Астронавти Аполло 12 мають під час своєї 10-денної подорожі на Місяць поширити ті відомості про цей сателіт Землі, які принесли були астронавти Аполло 11. Вперше в історії космічних летів президент Ричард Ніксон буде присутній в Кейпі Кеннеді на Флориді та з пані Ніксон приглядатиметься випущенню космічного корабля Аполло 12, яким астронавти Чарлз Конрад, Ричард Ґордон і Ален Бін полетять в космос. Астронавти Аполло 12 пересилатимуть на Землю телевізійні кольорові передачі за допомогою камер, що їх випродукувала Корпорація Вестінґгавз. Ці передачі зачинатимуться в найближчу середу о год. 6.09 вранці та в четвер о год. 12:30 по пол. Під час цієї другої подорожі астронавтів на Місяць науковці хочуть здобути відомості і про те, як довго може людина перебувати в райсні невагомости.

ПЛЯКАТ АСТРОНАВТІВ АПОЛЛО 12

Астронавти Аполло 12 мають залишити на Місяці плякат, на якому буде напис „Аполло 12", дата „листопад 1969" та підписи астронавтів: Чарлз Конрад, Ричард Ґордон і Ален Бін.

Президент особисто дякував обом палатам Конґресу за підтримку

Вашинґтон. — Президент Ніксон несподівано прийшов в минулий четвер спершу до Палати Репрезентантів і після того до Сенату та дякував членам обох тих законодатних палат за підтримку, яку вони дають Президентові в його політиці супроти В'єтнаму. Він запевнив їх, що „осягнено справедливий мир у В'єтнамі. Не можу сказати вам часу ані дати, але знаю, що це станеться. Коли він прийде, то це станеться завдяки підтримці, яку маємо однаково від республіканців, як демократів, від американців у цій палаті і другій та по всій країні". Промову Президента в Палаті Репрезентантів кількакратно переривано довгими оплесками. Зокрема, Президент апелював у Сенаті, щоб не вести там дебат над розброєнням під час американсько-совєтської конференції, яка у понеділок розпочинається у Гельсинках у Фінляндії в справі обмеження стратегічних родів зброї. Президент пригадав, що 22 роки тому він був у Палаті Репрезентантів, як молодий конґресмен і що тоді демократичний президент Труман мав республіканський Конґрес, який проте підтримував його в усіх важливих закордонно-політичних актах. Подібна ситуація є тепер, коли він, республіканський президент, співпрацює з Конґресом із демократичною більшістю.

У цій самій справі 2 промови виголосив в минулий четвер державний секретар Вілліям Роджерс. Промовляючи до зібрання колишніх урядовців Державного Департаменту й кол. професійних дипломатів, державний секретар заявив, що при всій підозрі і недовір'ю, які існують між Вашинґтоном і Москвою, менший риск погодитися на обмеження деяких родів стратегічної зброї, як риск, пов'язаний з дальшими необмеженими перегонами у зброєнні.

Північний В'єтнам не хоче повороту до дому своїх вояків з воєнного полону

Париж. — На 42-му з черги пленарному засіданні Паризької конференції про В'єтнам речник Південного В'єтнаму Фам Данґ Лям заявив, що його уряд готов віділати до дому 62-ох хворих і ранених північно-в'єтнамських вояків, які перебувають в одному таборі полонених у Південному В'єтнамі. Хуан Туї, голова північно - в'єтнамської делеґації, гнівно відкинув ту пропозицію, заявивши, що Північний В'єтнам не має в Південному В'єтнамі ніяких своїх вояків. Північні в'єтнамці вперто твердять таке, дармащо весь світ знає про війну, яку в Південному В'єтнамі ведуть такі-то дивізії реґулярної північно-в'єтнамської армії. Названий речник Південного В'єтнаму ствердив, що у полоні в Південному В'єтнамі є 6.000 північно-в'єтнамських вояків. Він вказав при тому на різницю, як Південний і Північний В'єтнам підходять до проблеми воєнних полонених. — На тому засіданні Паризької конференції голова американської делеґації Генрі Кебот Ладж показав комуністам резолюцію, яку 301 конґресмени з обох партій підписали з підтримкою для політики президента Ніксона. Ладж знову перестерігав комуністів проти оманної надії, що противоєнні демонстранти вплинуть на зміну політики през. Ніксона і вказував на факт, що велика більшість американського народу стоїть за політику Ніксона. Комуністів це, звичайно, не переконало і однаково північний в'єтнамець Хуан Туї, як і „міністер закордонних справ" південно-в'єтнамської підпільно - революційного уряду Нґуєн Ті Бінь повторювали давні пропаґандивні фрази, що американський нарід примусить Ніксона „припинити збройну агресію".

ВКОРОТЦІ ПОЧНЕТЬСЯ ВИСИЛКА „КОСМІЧНОГО" АЛЬМАНАХА УНС

Джерзі Сиrі. — Щорічні альманахи-календарі Українського Народного Союзу і „Свободи" від деякого часу мали подвійну традицію: добру щодо свого змісту і меньше добру щодо спізненої появи. Зберігаючи і скріплюючи першу добру традицію, УНС і „Свобода" відступили цим разом від тієї „меньше доброї" традиції і їх альманах на 1970-ий рік буде висланий всім передплатникам „Свободи" в рекордовому часі, бо вже цього місяця.

Новий альманах УНСоюзу на 1970-ий рік появляється під знаком найбільшої події не тільки року, але й взагалі найбільшого досягнення людства — його „велитенського стрибка" у майбутнє, успішної експедиції американських астронавтів на Місяць, на поверхні якого вони вперше залишили сліди людської стопи. Подія відмічена вже на мистецькій, кольоровій обкладинці у виконанні артиста-маляра Богдана Титли, як і у фаховій статті інж. Методія Борецького: „Епохальна подія", що й надає цьому альманахові „космічного" характеру.

Крім цієї епохальної події, в календарі мають своє окреме місце ще такі важливі події з нашого життя, як торжественне посвячення храму св. Софії та Синод Єпископату УКЦеркви в Римі, Собор УАПЦеркви в Німеччині та посвячення українського православного храму св. Симона в Парижі, всенародне відзначення 75-річчя УНСоюзу в ЗСА і Канаді та ін. Разом у цьому календарі надруковано понад 40 статтей, споминів, оповідань і віршів, з чого окремо згадати б статті: Методій Борецький: „Епохальна подія". А. Драган: „На грані двох світів" (про собор св. Софії та Синод УКЦеркви в Римі). „Собор УАПЦеркви", У. С.: „Український православний храм у Парижі", А. Д.: „Всенародний ювілей" (75-річчя УНС), Степан Шах: „Де і як народився гимн „Ще не вмерла Україна", Іван Кедрин: „Адам Коцко і його жертва". Богдан Кравців: „Студентський Львів". Степан Куропась: „Українська Бриґада в Чехословаччині і Академічна Громада в Празі". Йосип Лисогір: „Мій досвід з українськими скитальцями", Ярослав Падох: „Останні Загальні Збори „Просвіти" у Львові", Леонід Полтава: „Революційна поезія і поетична революція", Володимир Кедровський: „Матерінській язик" у школі", Роман Голіят: „Нюйоркська підземка". Лука Луців: „Совєтська біографія Івана Франка". Іван Світ: „Хто був о. Агапій Гончаренко", Осип Бакай: „Призабута справа". Борис Ващук: „Чи ми ще стрінемося знову". Юліян Колесар: „До історії юґослов'янських українців", Т. Ляхович: „Українці в Австралії". А. Д. Сольчаник: „Українська людина в світі поштової марки". Ікер: „Засідання з перешкодами". Роман Войтович: „Оборона проти атомової ракетної зброї". Олекса Солтисик: „Життя на інших плянетах". А. Височенко: „Звідун звітуватиме згодом". Марія Струтинська: „Костя Бєлий" та багато інших. Майже всі статті мають мистецькі заголовки у виконанні мистця Богдана Титли та численні ілюстрації. Альманах має всіх 256 сторінок.

Фото (поменшене) виконаної мистцем Богданом Титлою кольорової обкладинки календаря УНС на 1970-ий рік.

ПЛЯНУЄТЬСЯ СОБОР УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЄПИСКОПІВ

Бавнд Брук, Н. Дж. — Консисторія Української Православної Церкви в ЗСА повідомила Духовенство і парафіяльні уряди про сесію повного Собору Єпископів цієї Церкви окремим обіжником (ч. 9-69), в якому є також згадка про плян покликати до життя „спільний Собор Єпископів, що складався б з усіх перебуваючих поза Україною українських православних єпископів". У згаданому обіжнику дослівно сказано:

В п'ятницю 7 листопада ц. р., в приміщенні Консисторії в С. Бавнд Брук, відбулася сесія повного Собору Єпископів Української Православної Церкви в ЗСА. Після обговореня актуальних під цю пору в житті нашої Церкви справ, члени Собору однодумно ствердили потребу дальшої координації всіх сил для об'єднання всіх православних українців у вільному світі в одній Українській Православній Церкві.

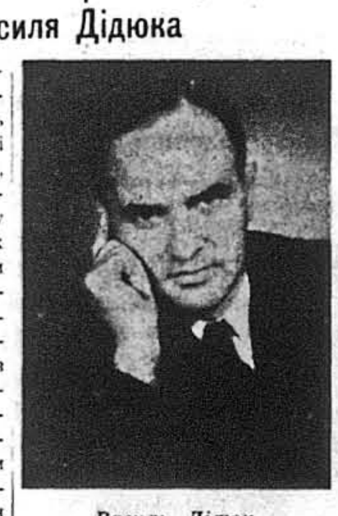
В згоді з закликом Надзвичайного Собору Української Автокефальної Православної Церкви, що відбувся 12-14 вересня 1969 р. в Европі, стверджено, що першим етапом до такого об'єднання повинно стати покликання до життя спільного Собору Єпископів, що складався б з усіх перебуваючих поза Україною українських православних єпископів, у першу ж чергу єпископів трьох наших митрополій — Української Православної Церкви в ЗСА, Української Греко-Православної Церкви в Канаді і Української Автокефальної Православної Церкви на Еміґрації, які першими повинні дати іншим приклад спільної творчої співпраці, скерованої на посилення духовного окормлення всіх православних українців у вільному світі та об'єднання їх у дійсно автокефальній і соборній Українській Православній Церкві, вільній від будь яких впливів ззовні. У зв'язку з цим, Собор Єпископів Української Православної Церкви в ЗСА намітив конкретні заходи, для покликання до життя згаданого вище Собору Українських Православних Єпископів.

Наукове Товариство ім. Шевченка видало збірку оповідань і нарисів сл. п. Софії Парфанович

Ню Йорк — У видавництві Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, в серії Українська Літературна Бібліотека, як її том 11-ий появилась під назвою „Люди і тварини" збірка оповідань і нарисів померлої 26 грудня 1968 року відомої української письменниці й лікарки Софії Парфанович. Видана за редакцією проф. В. Лева збірка об'єднує 47 оповідань і нарисів — коротких історій з життя звірів і птахів. Попереджена коротким вступом авторки „Чому про звірів?" книжка завершується кінцевим словом літературознавця проф. Василя Лева з характеристикою вміщених у збірці оповідань, як також складеною ним літературною біографією Софії Парфанович та бібліографією її літературних творів. В літературній спадщині покійної письменниці збірка „Люди і тварини" є 12-ою з черги. Почнаючи з 1936 року у Львові вона видала збірки оповідань і нарисів „Ціна життя" (1936), „Загоріла полонина" (1948), „Інші дні" (1948), „У лісничівці" (1954), „Люблю Діброву" (1963), „Вірний приятель" (1963), „Чарівна Діброва" (1964), повісті „На схрещених дорогах" (1963), „Такий він був" (1964), „Карусь і ми" (1966) та книжку спогадів „У Києві в 1940 році" (1950). Нововидана збірка „Люди і тварини" ілюстрована Оксаною Мошинською.

Успішне закінчення організаційної поїздки Василя Дідюка

Джерзі Сити. — З Головної Канцелярії УНСоюзу повідомляють, що п. Василь Дідюк, головний радний і обласний організатор УНС, закінчив успішно свою понад місячну організаційну поїздку по північно-східніх теренах Канади, відвідавши відділи в Монтреалі, Тимминсі, Валдорі, Руін-Норанді, Кіркленд Лейку і Капускейсінґ. Крім допомоги в організаційній праці, зустрічі з членством, провірки діловодства Відділів і спільних засідань з їх Управами та громадських репрезентаційних виступів, відвідин визначніших церковних і світських діячів, виступів в радіо і т. п., В. Дідюк оживив, збільшуючи чисельно Відділ УНС ч. 443 в Руін-Норанді, та приєднав до УНСоюзу 52 нових членів з поважною сумою забезпечення. У кінцевих місяцях ц. р. листопаді і грудні, п. В. Дідюк відвідає Відділи в полудньово-східньому Онтеріо. Також окрему увагу він присвятить Відділам торонтської Округи(яка з з приводу далеких поїздок залишилася у цьому році в організаційному аспекті позаду. Головна Канцелярія заохочує Відділи цього терену скористати з відвідин і організаційної допомоги п. В. Дідюка та спільними силами виконати якнайкраще свої ювілейні і передконвенційні завдання. Місцеве українське громадянство має нагоду скористати з відвідин кваліфікованих, професійних знавців життьового забезпечення Українського Народного Союзу, щоб забезпечитися та забезпечити всіх членів своїх родин на старість та на всякі можливі несподіванки долі.

Василь Дідюк

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК / UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Коштовне зброєння

У зв'язку з американсько - совєтською конференцією, яка в найближчий понеділок 17 листопада розпічнеться в столиці Фінляндії Гельсинках, ніхто не повинен віддаватись оманній надії, що ці дві сучасні суперпотуги приймуть переломові рішення у ділянці роззброєння і цим започаткують нову еру. Про роззброєння взагалі не будуть там говорити, а про обмеження чи, в найкращому випадку, припинення перегонів у продукції таких родів зброї, які коштують несамовиті суми і лягають надто важким тягарем на всю економіку країни. Ось так, тільки започаткування системи антиракетної ракетної оборони в Америці, так званої ІСМ-системи, коштує 10 більйонів дол., а встановлення повної тієї системи, наставленої не тільки на оборону атомово - ракетних центрів, але й кількох великих американських міст, має коштувати коло 100 більйонів дол. Випродукування першої „пайки" далекосяжних ракет із розгалуженими атомовими „головками", т. зв. МІРВ, має коштувати 17 більйонів дол.

Власне ті велетенські кошти новочасного зброєння спонукали ЗСА і СССР погодитися врешті, після двох років дипломатичних контактів, на Гельсинкську конференцію. Про роззброєння не може бути мови, бо його передумовою є конструктивне розв'язання існуючих великих спірних міжнародних проблем, зліквідування потенціяльних причин нової війни. Не може бути мови про роззброєння ще й тому, бо її найбільшою психологічною передумовою мусить бути взаємне довір'я. Покищо Америка і Москва ставляться одна до одної з найбільшим недовір'ям. Тому й кожне їх „договорення" має мінімальну практичну вагу, бо ЗСА слушно не довіряють Совєтам, чи вони те договорення виконають, а Совєти не погоджуються на ніяку міжнародну контролю.

Тому й журнал „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 17 ц. м., коментуючи Гельсинкську конференцію, ствержує, що ніхто не передбачує швидких вислідів, бо для осягнення якогось поступу, якщо взагалі він буде, треба місяців та років. Закордонна політика ЗСА не базується на надії на міжнародне роззброєння, а на зберігання так званої „рівноваги терору", себто збереження такої рівноваги збройних сил ЗСА і СССР, щоб Совєти не зважились провокувати атомову війну, знаючи, що в такій війні обидві сторони будуть винищені.

Процес асиміляції

Під перетоплюючим американським „кітлом" все менше й менше вогню. Америка, постійно поповнювана імігрантами з різних країн світу, збагнула, як велика держава, що їй потрібні люди двомовні для найрізноманітніших господарських, політичних, навіть військових потреб. Сучасна Америка збагнула також, що розвиток різних етнічних культур на американській землі не загрожує нікому, зате сприяє розвиткові загальноамериканської культури, збагачує цю, відносно молоду, культуру і цю націю, що все ще перебуває в стані остаточного формування. Більше й частіше представники американського політичного і культурного світу звертаються до таких же американців, представників етнічних спільнот і різних культур. Вже не перед виборами, а довго після них скликано у Вашингтоні в кінці жовтня ц. р. Конференцію Спадщинних Груп.

Історично склалось так, що ЗСА є англомовною країною. Кожний громадянин цієї країни повинен знати англійську мову. Але в запляновану на 1970 рік переписі населення в ЗСА буде параграф - запитання про рідну мову. І ніхто в Америці не буде вимагати, щоб громадяни українського чи будь-якого іншого походження писали, що їхня рідна мова — англійська. Бо володіти англійською мовою в цій країні свободи не означає не володіти іншою чи іншими мовами. Саме життя вимагає знати більше різних мов. Етнічні групи стояли і будуть тут стояти на плятформі повної інтеґрації в житті американського народу, але знову ж таки — інтеґрація не означає асиміляції.

Цілковито інший підхід до проблеми мов і культур накреслюється в запляновану також на 1970 рік переписі населення в СССР. Імперіялістична комуністична Москва, продовжуючи традицію російських царів, наставлена на російщення не-росіян. У „Радянській Україні" з 24 вересня 1969 р. в статті про перепис сказано: „Завдяки доповненням у програмі перепису можна буде одержати відомості для виявлення процесів асиміляції та консолідації деяких національностей" . . .

У наставленні до справ перепису відбивається глибока різниця і відмінність між ЗСА і СССР.

Мих. Килимний

МОРЕ ХВИЛЮЄТЬСЯ

Західні кореспонденти передають, що в Москві кружляє безліч чуток про початок великої чистки („залізною мітлою") у воєнно-морських силах СССР. Як на першопричину того вказують на арешт трьох морських офіцерів підводного атомового човна. Сам арешт стався в червні, а тепер приходять наслідки його.

Згідно з відносними чутками, високі чини КҐБ з Москви спеціяльно виїздили до Таліну, де арештували командира атомового підводного човна морського капітана Ґравілова (за іншими чутками, Гаврилова?), морського лятенанта Парамонова і ще одного морського офіцера з того ж самого човна, прізвища якого покищо не подано.

Заарештованих ніби обвинувачують у створенні таємної організації серед командного складу воєнно - морської фльоти СССР. Ініціятивний осередок тієї організації мав заіснувати в Таліні — столиці Естонії, далі — йому подібні створено в Ленінґраді, потім Ризі, Баку і аж у Хабаровську (великий річковий порт на Амурі, Далекий Схід). Чомусь знайшлися такі осередки і в глибині суходолу в місті Перм (на початку Уралу) та в самій Москві (в останній, можливо тому, що в столиці Совєтського Союзу, при міністерстві оборони, постійно працюють штабові морські офіцери). Передають, що в Москві проведено обшуки в 30-тьох будинках, де мешкають морські офіцери, і кількох з них притягнуто до відповідальности.

Відомо також, що талінський осередок згаданої організації підготував маніфест до народів Совєтського Союзу. В тому маніфесті викладено програму лібералізації та демократизації совєтської політично - державної системи. Каґебісти, заарештовуючи членів талінського осередку, захопили також і ввесь, уже надрукований, наклад маніфесту.

Більше нічого ні про саму „таємну організацію", ні про підготований, але не використаний нею, маніфест — не відомо. Однак, і повище наведені факти дають можливість зробити деякі важливі висновки, ствердити певні зміни, що зайшли в совєтській дійсності, власне у спротиві комуністичному режимові на терені потворної червоної імперії.

Тут варто пригадати, що всього кілька місяців тому відбулася партійно - політична конференція Ленінградської Військової Округи, на якій особливо наголошувалось питання „піднесення комуністичної ідейности..." серед офіцерського складу та „боротьби з просяканням в офіцерське середовище розкладницьких в п л ивів буржуазного Заходу". Тепер нема сумніву, що та конференція і обговорювані на ній справи значною мірою в'язалися з арештами в Таліні, взагалі з викриттям „таємної організації" у військово-морській фльоті. Очевидно, з тою конференцією в'яжуться також і інші факти та події, але про них нічого не знаємо.

Комуністична партія та совєтський режим у цілому не раз потрапляли в конфлікти з військовиками. За Сталіна всесвітнього розголосу набув розстріл тодішнього заступника народного комісара оборони маршала Тухачевського з товаришами, а слідом за тим і розстріл відомого маршала Блюхера (який, до речі, був одним із „суддів" Тухачевського), а далі вже пішла масова кривава чистка в червоній армії.

За Хрущова, мало місце раптове усунення зі становища міністра оборони маршала Жукова. За Брежнєва, після смерти маршала Малиновського, довший час точилася боротьба між партією та військовиками відносно того, кого призначити новим міністром оборони. Брежнєв хотів бачити на тому місці інженера Устінова — секретаря ЦК КПСС, проте мусів поступитися перед військовиками і погодитися на їх кандидатуру в міністри — маршала Гречка.

Це, так би мовити, більших засягів конфлікти між комуністичною партією й режимом з одного боку та військовиками збоку другого. Конфліктів менших засягів та менш відомих — було ще чимало. Проте, скільки відомо, в основі згаданих конфліктів завжди переважало змагання військових кіл за питому вагу, за прерогативи влади, за самий стан складу в совєтській армії. Командним кадрам йшлося про те, щоб позбутися „опіки" над собою комісарів та політруків, щоб останні не в'язали та не обмежували командирів у здійснюванні їх обов'язків та завдань, тобто, намагалися в армії запровадити справжнє єдиноначалля. Та партія з цим не погоджувалася, бажаючи постійно утримувати свою контролю над офіцерством та армією в цілому. І хоч командний склад в совєтській армії з роками доосновно змінився, хоч командири в ній вже нової вичучки та здебільшого є членами партії або комсомолу, проте ширшого довір'я від ЦК вони собі не зискали, бо Кремль завжди побоювався „бонапартизму", тобто присилуваного перебрання верховної влади військовиками. Останньо, московський Кремль, замість офіційних комісарів та політруків, що раніше мали навіть окремішні військові шаржі (молодший політрук, старший політрук, батальйоновий комісар і т. д.), створив в армії інститут помічників командирів по політичній частині. Ці політичні помічники мають звичайні офіцерські шаржі, а найбільшого та головного з них, колишнього першого секретаря Харківського обкому партії, Єпішева (між іншим, офіційно подає себе за українця),

(Закінчення на стор. 3-ій)

Юлій Андреотті

РИМ І УКРАЇНА

(2)

Друга думка — це, — якщо я маю її в короткому охоплюючому огляді, як оцей, висказати, — це, повторяю, дві характеристичні фундаментальні прикмети українського народу; я сам і ми всі обов'язані сказати: з одного боку, це — безмежна любов до волі, і — з другого боку — неймовірний спротив переслідуванню та фізичним терпінням. Якраз через оту любов до волі один письменник, якого напевно не можемо вважати своїм, а саме Вольтер, натрапивши в житті шведського короля Карла XII на його зв'язки між Швецією й Україною, — неначе синтетично окреслює: „Україна завжди прагнула бути вільною". А ми знаємо, що за цю волю приходиться гірко платити, і що ця воля постійно горить палахкотіючим полум'ям, як той ідеальний смолоскип наперекір усім переслідуванням.

Минають роки і століття, зміняються політичні ситуації, протиставляються собі і розриваються союзи і об'єднання, Европа і Азія зодягаються в такі чи інші шати, та залишається одне болюче незмінне: хвиля переслідувань, яка в наших новітніх часах завжди зривається з ланцюга проти українського народу. І хочу сказати, що в тому немає різниці між іменами, з інших причин більше відомими і, може, більш славними, давніх царів, від Петра Великого до Катерини II, аж до імен, — яких не можна окреслити, що вони славні, — великих сучасників чи неначе ще сучасників. Тому я дозволю собі на одну єдину цитату, не бажаючи, очевидно, змішувати святе і профанне, тобто вартості духові і вартості політичні; та з уваги на її джерело цю цитату можна безбоязно навести:

Коли назовні продісталося відоме звідомлення Хрущова про злочини Сталіна, Хрущов, який безпосередньо знав Україну, написав оті слова, які являються офіційним коментарем одного життя, що є наскрізь одною програмою: „Українці могли уникнути, каже Хрущов перед Найвищим Совєтом, — могли уникнути того самого нещастя, тобто депортації - заслання, тільки тому, що їх надто багато, і тому не було можливо знайти місце, куди їх заслати. Якщо б це було сталося можливим, то Сталін був би депортував також їх". А офіційний коментар Найвищого Совєта каже між рядками: „Сміх та живе зрушення на залі". Не каже цей коментар, що, можливо, і Хрущов міг також думати, що в роках 1938-1949, власне він самий був одним із високих вельмож в Україні, й тому в цих злочинах він не міг бути тільки стороннім хронікарем, але що він знав безпосередньо ці злочини, а, може, і ніс за них якусь відповідальність.

Ми знаємо, що впродовж цілої вашої історії, українці, є оцей змисл терпіння, який передає народна традиція, так що має на собі характеристичну печать, що може нагадує характеристичні риси євреїв в часах неволі. В одній з ваших народних пісень, до речі, дуже гарних, говориться: „Ой біда, над беріжком берізка стояла, на берізці зозуля кувала. Вона дерева питала: Чому ж ти біла, не зелена? — Як я можу зеленою бути? Підо мною татари стояли. Копитами коні землю стоптали. Шаблями галузки рубали". А втім, ми знаємо, що не поборюється так жорстоко і так довго народу, до якого не мається респекту. Бо ось поборюють і стараються викорінити і знищити вашу культуру власне тому, що бояться сили тієї культури, цінности тих ідей, могутности тієї традиції.

Третє й останнє в моїх мислях, це те, що не має бути нічим іншим, як моїм салютом - привітанням! Ми знаємо, що сьогодні відбувається діялог з відділеними Церквами. Ми всі повинні усучаснити способи поступування і ідеї в цьому винятковому зусиллі, щоб з'єднити всіх, хто тільки в якийсь спосіб вірує в Бога, бо вони ініціюють те під тими, які в Бога не вірують і його поборюють. І вірю, що всі ми переконані в цьому та що почуваємо себе об'єднаними і зобов'язаними, щоб здійснювати задум Божого Промислу наших днів. Та мені здається, що коли це можливо тут, в проглядній синтезі, сказати, — покращання, якого ми собі бажаємо у взаєминах з російською православною Церквою, як також з іншими правовласними Церквами, — що те покращання, без уваги на можливість їхньої прогресивної зміни політичної системи, — може також наступити у висліді взаємного порозуміння з українцями католиками. Цей діялог не сміє відбуватися проти вас, але з вами і через вас!

Моє закінчення — це мій особистий поклін Вам, Владико Кардинале Й. Сліпий! Коли Ви мали вибирати свій герб, не знаю, чи це було неначе якесь передчуття. Ви написали у своєму гербі: „Пер аспера ад астра — Через колюче терня до ясних зір". Якщо зорі мали б бути пропорційні до терня, що визначувало Ваше життя — священика, Верховного Архиєпископа, тоді ми з певністю повинні б предсказати емпіричні зони, дотепер ще не знані, ні не описані. Мудрість, про яку нащадки скажуть, чи вона справді є мудрістю, ця мудрість хотіла, щоб все те, коли Ви прибули до Риму, відбулося тут перед нами, католиками римлянами, під своєрідною заслоною мовчанки. Дивний цей наш світ! Бо це світ, в якому стільки разів мається страх віддати пошану переслідуваному, керуючися бажанням перешкодити в тому, щоб, бува, переслідувач не взяв цього як виклик, чинити ще більше зло від того, яке він творив аж до цього моменту. Ми були б привітали Вас з такою радістю, з якою католики Риму вітали св. Петра тоді, як його звільнено. Як св. Петра, який у Вашому житті мав оту таку різну наявність Божої руки, наявність ангелів, і який пізніше встановив також, як тривалий знак, Вашу присутність тут, в Римі.

В 1948 р., Еміненціє, вийшла книжка, що її видала „Чівільта Каттоліка", про положення християнства в Совєтському Союзі. В цій книжці на ст. 282-ій сказано: „Одинадцятого квітня 1945 р. деяких єпископів заарештовано: Митрополит Сліпий, про якого загально говорилось, що він помер, на підставі найновіших вісток мав би ще знаходитися між живими". Оцей теперішній світ, який відважився робити закиди Пієві XII за те, що він вчасно не довідався про те все, що, потайки, діялося в концентраційних воєнних таборах, цей самий світ після закінчення війни і після того, як наступив мир, в 1948 р. все ще не міг знати, Еміненціє, чи Ви може вже вмерлі, а чи може ще живі. На превелике щастя, Ви є „вмерлий", що говорить, і не тільки той, хто „говорить", але такий, що творить. І з ваших мовчаливих творів, в деяких рямках явности, ми могли дещо з того пізнати.

За хвилинку, як тільки скінчу, дозволю собі, Еміненціє, вручити Вам маленький дарунок, у цей пам'ятний день, що бодай якимсь способом, не кажу — напевно винагороджує стільки днів смутку для Вас, але який представляє свіжий подих в душі, якої направду не могли і не потрапили зламати ні терпіння, ні в'язниці, ні присуди. Передаю до Ваших рук цей маленький дар, що його, — це хочу сказати, переховували ми вже від деякого часу: ми очікували якоїсь нагоди; і ця нагода сьогодні надійшла. Та моє закінчення є таке: ми находимося в навечер'ї Синоду. Ввесь католицький світ живе в очікуванні цієї події, яку ми бачимо, як послідовне звершення Вселенського Собору Ватиканського II. Отже, хочемо дати, і нехай мені, мирянинові, буде вільно це сказати, оцей невеличкий вияв ініціятиви. Хочемо дати Отцям, які прибудуть сюди на Синод, до читання ті думки, які є тими самими, що їх 2 грудня 1594 р. Митрополит і сімох українських єпископів прийняли як офіційну мотивацію своєї унії з Римом. Ці думки передаємо до уваги не тільки відділених братів, але також Отців і братів невідділених:

„Ми з велетенським болем розглядали, — казали українські єпископи, — вернувшися до Риму, — з великим болем ми розглядали, як великі перешкоди для спасення мають люди без тієї єдности Божої Церкви, в якій перебували наші попередники, починаючи від Христа, нашого Спасителя, і від його святих апостолів, исповідуючи, що є тільки один Найвищий Пастир і перший єпископ в Божій Церкві тут на землі, і таких, не інших, немає поза Святішим Папою Римським". Бароній додає в своїх аналах: „Аж до того часу, як це тривало і Папі у всьому повинувалися, завжди був у Божій Церкві порядок і зріст Божого почитання".

Лекція вірности Святій Столиці, яку ви, католицькі Українці, заплатили засланнями, всякими родами жертв і стільки мучениками, нехай буде жнивом для кожного, хто тільки бажає служити в смиренності і з відповідальністю справі людства і Божої Церкви!

Я закінчую закликом з іншої вашої народної пісні: „Ой, дай Боже..."!

З НАШИХ БУДНІВ

РІДНІ ХМАРОДЕРИ

З великим піднесенням надусі сприйняв народ вістку, що справа будови репрезентативного Дому УНСоюзу посувається бистро вперед! Якщо не перешкодить якийсь світовий катаклізм, уже в наступному, конвенційному році закладуть підвалини під союзовий хмародер чи хмаросяг, — як пише Докія Гуменна. Це правда, що деякі ню-йоркські патріоти марикують собі та й кривдують, — чому ця величава будівля не прикрашуватиме панорами Метрополії світу, лиш таке собі незнане містечко як Джерзі Ситі?..

В цьому місці, дозвольте поставити питання: а чи така велика збірнота, як наша, не може собі дозволити на посідання двох хмародерів?.. Один, на рідному Загудсонні, хай будує Батько-Союз, за спорудження другого, на долині міста Ню Йорку, хай візьмуться вреяті українські інженери, тим паче, що вони самі колись аж рвалися здійснювати світлу ідею ред. Романа Ільницького — будувати Українську Централю! В тім — це не така складна проблема, як декому може здаватися: інженери виготовлять пляни, лікарі дадуть гроші, та й справа полагоджена.

Якщо мені вільно забрати слово в цьому питанні, то я мав би пропозицію, щоб конструкційна фірма інж. М. Лепкалюка збудувала такий довгий висячий міст, який символічно і практично в'язав би обидві централі в одне-ціле. Для підкреслення ідеї нашої соборности, можна б його назвати мостом ім. 22-го Січня. По цьому мості стало курсувала б туди і назад електрична залізничка: ню-йоркчани з ентузіязмом возили б до Головної Канцелярії членські вкладки і некрологи до „Свободи", а головні урядники і панове редактори приїжджали б до нас, до Ню Йорку, на засідання в клюбі „Диса Микити" чи на смачний капусняк в цукорні „Веселка" та інші культурні імпрези.

Думаю, що такий міст був би теж великою вигодою цих побожних членів парафії св. Апостолів Петра і Павла в Джерзі Ситі, які вже давно замінили старий календар на новий, а все ж таки, з нагоди Різдва Христового чи Нового Року, приїжджають на Службу Божу до церкви св. Юра, щоб підкреслити своє духове єднання з Краєм, з патріярхальним устроєм, з рідними традиціями.

При цьому, несподівано, приплила мені до голови ще одна ідея: чи не варто буде на котромусь із хмародерів збудувати дах-аеродром, що на ньому могло б присідати і з нього відлітати таке фуркало, що називається гелікоптер, а в літературній мові „вертоліт"?.. Таке фуркало могло б у літньому сезоні відправляти гостей на Союзівку, а в осінньому возити туди аших лікарів, інженерів та інших професіоналістів на товариські зустрічі й бульбопечення. Вірю, що недалекий той час і моє підтоптане покоління ще його дочекається, коли Конґреси Українців Америки чи конвенції Українського Народного Союзу відбуватимуться не по чужих готелях, а в рідних хмародерах!

Іквр

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Інж. Валентин Сімянців

СТУДЕНТСЬКІ ЧАСИ

СПОГАД
ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА, РОКИ 1923-1929

(17)

Ото така картина виникла з оповідань Баті і нашої „Баядери". Тільки Батьова розповідь мала слід безнадійного суму, а в „Баядери" сміх, аж до присідання.

Хоч і відгадала Мікулиха робітника і мала до нього вирозуміння, та й чортів гусак також відгадав людину, але вирозуміння мав тільки гусяче. Радили Баті, навчали, як поводитись, але гусак був гусаком і ганяв Батю по полі. Микулиха, кажу, до сліз сміялася, лише ніколи при Баті, шанувала його: темний одяг, капелюх, якась там книжка чи газета в кишені на всякий випадок (може що вдасться прочитати, шкода часу) . . .

Не повезло таки з гусьми нашому Баті, і тому дістав нове завдання — полоти на картоплищі бур'ян. І тут біда: ніяк він не міг розпізнати, де бур'ян, а де те бісове картопляне бадилля, бо все ж зелене! Він смикав, рвав і теребив усі, що під руку лізло. Попрацював наш Бать на різних отаких „посадах", але завжди з однаковими наслідками, так і поїхав додому. А хлопчиська-носія для валізки вже не потребував: Мікулови казали відвезти його на двірець автом, та ще й „Ролс Ройсом".

Минали жнива. Молотьба кінчилася, закінчувалась і возовиця пізніших хлібів. Ячмінь звозили до стодол. А стодоли під небеса! З воза сніп кидали на прикладок, а з прикладку аж під крокви. І отам, під кроквами, стояв я, беручи снопи з прикладку від Андрія. Фури їдуть одна за другою. Дихати вгорі нема чим, порохи, та ще і ячмінні „вуса" — лізуть всюди, навіть крізь одяг.

Андрійчик виспівує свої арії і в такт кидає снопи, а я ловлю та складаю. Зненацька відчув, як щось штрикнуло в руку. Нема часу дивитися — снопи летять. Рука мліє. Крови трішечки-трішечки вийшло, але рука, як пампушку хто під шкіру всунув, — спухла від пальців до кісточки. Гукаю, що поранений, і вибуваю із складу. Жартуємо, та все ж рука не слухається. І пані тут . . . Пішов до нашого помешканя. Вже й тепла вода, і перев'язка, хоча зав'язувати нема що: мала дірочка від вил, через неї видно синюватий сухожилок і велика пухлина. Рука отерпла. Від лікарні я покищо відмовився. До ранку, а тоді буде видко. Ранок не приніс погіршення, рука відтерпла, хоча пухлина не стухала. А це ж передостанній день, ще завтра працюємо — і до Подєбрад.

Сиджу сам, в тій нашій кімнаті, в думках лагоджуся додому. Переглядаю гостинці: мариновані гриби, декілька в'язок сушених. Літо майнуло. Ранками вже таки свіженько, не встоїш на одному місці. Та вже й хотілось кудись, аби не тут. Такий передосінній неспокій перелетного птаха. Подєбради ставали чимось своїм — там брат, друзі, наука. Переганяються отак думки, мов коники степові скачуть.

Заходить прислуга, подає пакунок: „Мілостіва пані вам то посіла". Прохаю подякувати. Розгортаю — коробка з манікюрним приладдям! Відразу ж взявся підпилювати, обтинати свої клешді, що таки порядно обросли мозолями за літо. Дивись, думаю, пригадала розмову першого вечора; а що, власне, хотіла отим сказати? На кожен випадок, якоїсь „милої колючки" треба сподіватися.

Останній вечір. Остання вечеря, що нагадувала бенкет. Частували нас печеною качкою і всякими іншими святковими потравами. Їли з нами. По вечері — промови: дякували вони нам, дякували і ми їм.

І запросив тоді нас п. Мікула на завтра, в робочий день, уже заплачений, на його рахунок до Плзнє — Пілзня, де він потурбувавсь про дві екскурсії для нас: до світової слави Пілзенської броварні та не менше відомих заводів Шкода. Такий подарунок більше як що, як великі слова, казав, що у п-ва Мікулових ми таки той смачний „хліб" їли не задурно. Ми працювали, як на своєму. А „Баядера польова" якось уміла веселістю та дотепом викликати бажання працювати. Та й сама вона, видко, дуже любила поле.

Багато з того нині не пригадую, що ми бачили в тій славній броварні. Згадую, що розповідали про її довгу-предовгу історію і показували казан, в якому почали варити пілзенське добре пиво. Тепер той казан стояв на п'єдесталі — монументом став. Ніби непотріб, але вшанували старого казана — бач, як воно, і стару бляху шанують! Люблять чехи своє минуле. Ще пригадую довгі льохи з величезними бочками, мабуть, у півтора людини: у них відстоювалося пиво. Холодок там був, у льохах, і струмочком збігала вода по коритцях у вибрукуваній підлозі. Пахло хмелем і дубом.

Потім велика світла заля, як їдальня: пий пива, скільки душа забажає, і їж ковбасок, скільки черево прийме.

(Далі буде)

МОРЕ ХВИЛЮЄТЬСЯ

(Продовження зі стор. 2-ої)

„пропустили" через Академію Генерального штабу ім. Фрунзе, по закінченні якої йому відразу надали звання „генерала армії", з призначенням на начальника політичного управління совєтської армії та заступника міністра оборони.

Всі подібні конфлікти досі за рямці війська й ЦК КПСС не виходили. Їхнім тлом та ґрунтом була вузько — Армія. Конфлікти ті не породжували та ніколи не спиралися на більші чи менші військові підпільні організації. Засадничо йшла розгра між провідними військовими колами, а то й особами та кожночасним складом Політбюра ЦК КПСС (за Хрущова — Президією). При тому, командири воєнно - морської фльоти в тих конфліктах відогравали тільки підрядні ролі.

Зовсім інакше виглядає „справа Гравілова". Насамперед слід підкреслити, що її коріння та сфера діяльности гніздиться у воєнно-морській фльоті, а сам Гравілов є капітаном новітньої конструкції атомового човна. Отже, частка найновішої нищівної зброї опинилась була в руках протирежимово наставлених офіцерів. Далі, створено розгалужену підпільну (за москoвськими визначеннями, таємну) організацію, що діяла в різних кінцях Совєтського Союзу, замаркувавши себе чи не на всіх його водних просторах і дещо поза ними — в глибині суходолу. Отже, справді таки „море хвилюється"...

Мало відзначити, а треба просто подивляти спритність та майстерність надхненників і організаторів таємного руху спротиву у військово-морській фльоті СССР. Військо, а в тому й фльота (атомова та й поготів), ще куди більше, ніж цивільне життя в СССР, пересякнуті всілякого роду режимовими наглядачами та контролерами в особах різних комсоргів, парторгів, політичних помічників, Особливого Відділу КҐБ і ще й спеціяльної військової розвідки („Развєдупр"). Там таки дійсно, кожний третій є „оком" і „вухом" режиму. За подібних умов, здавалось би, зовсім не можливо створити якесь організоване підпілля на багатьох відтинках, що в своїй сукупності мало б обіймати чимало членства. Тому, творення таємної організації у військово - морській фльоті Совєтського Союзу могло відбуватися лише за згодою та за участю і деякої кількости отих режимових „очей" та „вух". Тож тепер доведено, що і в совєтській дійсності, при належному вмінні та знанні справи, не є виключеним вишукання можливостей для створення підпільних організацій. Це вважаємо великим здобутком і широким кроком вперед все зростаючих революційних сил у червоній імперії.

Але на особливу увагу в „справі Гравілова" заслуговує факт звернення (через маніфест) офіцерів військово - морської фльоти до народів Совєтського Союзу. Таким чином, поминено ЦК КПСС, комуністичну партію в цілому. Замість них, морські військовики вирішили мати до діла безпосередньо з народами СССР, тобто активізувати ті народи проти ЦК КПСС та комуністичної партії.

Народні маси в СССР зведені до ролі лише слухняних виконавців. Кремль позбавив звичайне населення будь - яких впливів на політику та економіку червоної імперії. Офіційно голоситься, що інтереси народу представляє і захищає комуністична партія, через те звичайним людям доводиться тільки слухати партії та в усьому з нею погоджуватися. Таємна ж організація у військово - морській фльоті зробила навпаки, — вона запелювала безпосередньо до народів. Цим виявлено недовір'я до партії та зневажено її, чого ніколи не робили військовики раніше, а навіть до цього ніколи не вдавалися колишні партійні опозиціонери різних мастей, починаючи від троцькістів. Кликати народи партії та уряду це означає ніщо інше, як кликати їх до революції в СССР.

Справа не вдалася, таємну організацію у військово-морській фльоті Совєтського Союзу викрито, її активних діячів заарештовано, виготовлений маніфест до народів Совєтського Союзу перехоплений політичною поліцією. Та коли перші спроби, особливо революційного характеру вдавалися відразу? Подібних випадків світова історія (поминаючи латиноамериканські країни, де революції є просто „органічним" виявом державного життя) знає не багато, а історія російської імперії не знає жадного. Пригадайте, скільки до 1917-го року в Російській імперії було здушено й криваво знищено революційних повстань, заколотів та виступів, починаючи від протесту „Декабристів"? Отож, не вдалося сьогодні, не вдасться, можливо, завтра, то позавтра.

Час бо не стоїть на місці і, як бачимо, вибухові сили наростають та стають більш досвідченими, більш вправними, розповсюджуючи свої засяги та впливи не тільки на землі, а вже й на морі, залучаючи до загального спротиву комуністичному режимові і людей зі зброєю, та ще й з атомовою.

Помер командувач військами Прикарпатської округи Василь Бісярін

З Москви повідомили, що 8-го листопада „після важкої хвороби" помер командуючий військами Прикарпатської військової округи Василь Бісярін, народжений 1912 р. в Челябінській області в Росії, член комуністичної партії з 1943 р. До війни, під час другої світової війни, як і довгі роки після неї В. Бісярін не мав нічого спільного з Україною, але в 1957 р., після закінчення військової академії в Москві, був начальником штабу округи, а з 1967 р. — командувачем військами Прикарпатської округи, з якої було найбільше послано військ для повторної окупації ЧССР минулого року. Генерал-полковник В. Бісярін був нагороджений різними орденами та був навіть, як сповістили „Ізвєстія" з 11 вересня, „депутатом Верховної Ради УССР".

НОВА УПРАВА „ПРОВИДІННЯ"

Філядельфія. — До нової Головної Управи „Провидіння", що її очолив о. шамб. Мирослав Харина, були обрані на головних радних, крім названих у повідомленні у „Свободі" з 13 листопада, ще Степан Скробач та Олександер Атановський; Михайло Терлецький не був обраний на гол. радного.

ЩЕ ПРО ЗБІРНИК „ТЕРЕБОВЕЛЬСЬКА ЗЕМЛЯ"

Виданий під фірмою НТШ в серії „Український Архів" збірник „Теребовельська Земля" вміщує, крім названих у повідомленні у „Свободі" з 31-го жовтня ц. р. праць історика Теребовельщини д-ра Степана Мішка (а не Смішка, як надруковано в повідомленні), ще такі праці цього заслуженого історика Теребовельщини „Статистика Теребовельщини" та „Земельно - господарський стан теребовельського повіту до 1-ої світової війни". Д-р Степан Мішко був також членом Головного Комітету Теребовельщини.

НОВІ ВИДАННЯ
СЯЙВО ВОЛОСОЖАРУ

Український ілюстрований літературно - мистецький часопис „ВОЛОСОЖАР" (сузір'я Плеяди) з січня 1969 року почав виходити, як літературно - мистецький популярний журнал. Пишемо Вам щиро й відверто, що покищо передплати і пресфонду не вистачає навіть на покриття коштів друку і поштових видатків!

Тим-то, висилаючи листи чи нові матеріяли для „Волосожару", не забувайте його підтримати й фінансово!

Щойно вийшов „ВОЛОСОЖАР", ч. 12. Річна передплата 2 дол., ціна 1 прим. 35 ц. Усі числа (за минулі роки) висилаємо за 1 дол.

Наша адреса:
Mr. I. Manylo,
Cumberland Rd.
Millville, NJ 08332, USA

Ділимося сумною вісткою з усім Українським Громадянством, що в середу, 12-го листопада 1969 року відійшов у Вічність по короткій і тяжкій недузі на 79-му році життя

бл. п.
АНДРІЙ ДІТКОВСЬКИЙ

сотник Армії УНР і Волинської Повстанської Армії, уроджений в селі Дітковичі на Волині.

ПАНАХИДА буде відправлена в неділю, 16-го листопада ц. р. о 6-ій год. веч. в похоронному заведенні П. Мурянки, 5316 — 18 Rising Sun Ave. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ почнуться Богослужбою в понеділок, 17-го листопада 1969 р. в 9-ій год. ранку в церкві св. Покрови при 2225 N. Mascher St. у Філядельфії, Па., а відтак Тлінні Останки будуть перевезені на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ДРУЗІ і ЗЕМЛЯКИ

У великому смутку повідомляємо, що в дні 11-го листопада 1969 р. відійшла від нас після довгої, важкої недуги, наша довголітня Курінна, Подруга і Товаришка пластування

сл. п. пл. сен.
КЕКИЛІЯ-ЦЬОПА ПАЛІЇВ

ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

Курені УПС і УСП
„Ті, що греблі рвуть"

УПРАВА І НАУКОВА РАДА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО АРХІВУ в ТОРОНТІ

[illegible]

св. п. ГРИГОРІЙ ОЛЕНИЧ

[illegible]

Із глибоким жалем ділимося з Українським Громадянством сумною вісткою, що у вівторок, 11-го листопада 1969 р. по довгій і важкій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла у Вічність на 64-му році свого трудолюбного життя

сл. п. КЕКИЛІЯ ПАЛІЇВ

одна з найактивніших та ініціятивних українських громадянок у ділянці виховання молоді на Рідних Землях і поза їх межами.

Доцінюючи велике виховне значення української науки і культури, Покійна була ініціяторкою і співзасновницею Патронату Осередку Наукового Т-ва ім. Шевченка, Сарсель (Франція) у Торонті і до кінця свого життя залишилася його жертовною прихильницею і співробітницею.

ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!!!

Достойній Родині Покійної висловлюємо наше найглибше співчуття.

ПАНАХИДИ — в четвер і п'ятницю, 13-го і 14-го листопада ц. р. в похоронному заведенні Кардинала при вул. Аннетт ч. 92.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 15-го листопада 1969 р. з того ж заведення до церкви св. о. Миколая, а звідтам по Службі Божій о 9-ій год. на цвинтар Проспект.

Для вшанування та утривалення пам'яти ініціяторки і засновниці Патронату, творимо фундацію ім. Кекилії Паліїв для закінчення видання Енциклопедії Українознавства, на яку просимо складати датки на адреси:
Patronat NTSH, c/o Mr. E. Borys, 16 Bracondale Hill Rd., Toronto 4, або
Patronat NTSH c/o "PLY" Co-op Ltd., 768 Queen St., West Toronto 3.

УПРАВА ПАТРОНАТУ НТШ — САРСЕЛЬ (Франція) у ТОРОНТІ

З великим сумом повідомляємо все Українське Громадянство і Пластунство у Вільному Світі, що в дні 11-го листопада 1969 року о год. 5:30 по пол. закінчила свою земську мандрівку в Торонті, Канада

СЛ. П.
ПЛ. СЕН. КЕКИЛІЯ ПАЛІЇВ

довголітній провідний член Головної Пластової Булави, Член Пластового Центру в Україні, Виховниця поколінь пластової молоді.

ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

Головна Пластова Рада
Головна Пластова Булава

УКРАЇНСЬКА АВТОКЕФАЛЬНА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА в США

в глибокій жалобі сповіщає Всечесне Духівництво і побожних Вірних та все Українське Громадянство, що на 81-му році тяжкого трудолюбного життя, прийнявши Св. Тайни, тихо спочила в Бозі

ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА ЧЕХІВСЬКА

церковно-громадська діячка, вірна дочка УАПЦ й України, дружина замученого комуністами в Україні церковного й національного діяча бл. п. проф. Володимира Чехівського, кол. прем'єра Уряду УНР і Благовісника Відродженої УАПЦ.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в Філядельфії, Па., почнуться Панахидами в четвер і п'ятницю о 7-ій год. веч. в похоронному закладі Петра Мурянки; Заупокійна Літургія і похорон о 9-ій год. ранку, в суботу, 15-го листопада 1969 р. в УАПЦеркві св. Ап. Андрія — 1070 — 69 Авеню.

За ближчими інформаціями звертатися до настоятеля парафії о. Петра Сагайдачного на телефон: (215) 548-0395.

МАЛА РАДА УАПЦ в США

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Найдорожчої

ДРУЖИНИ і МАМИ

св. п.
ЄВГЕНІЇ СТОРОЖИНСЬКОЇ

буде відправлена

в суботу, 22-го листопада 1969 р.
о год. 8-ій ранку

СЛУЖБА БОЖА

в Українській Греко-Католицькій Церкві
Бронкс, Н. Й., Вашингтон евеню 1745

МУЖ і ДОНЬКА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Незабутнього

БРАТА, ШВАҐРА і ВУЙКА

о. д-ра
БОГДАНА ЛИПСЬКОГО

митрофорного протоєрея і протопресвітера будуть відправлені

дня 20-го листопада 1969 року
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в таких місцевостях:
в РИМІ — у Соборі св. СОФІЇ;
в ТОРОНТО — у СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІЙ Церкві, в год. 9-ій ранку;
в НЮАРКУ — в Церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, в год. 7:30 ранку;
у ВІННІПЕҐУ — в Церкві СВ. ЙОСИФА;
в ЕДМОНТОНІ — в Церкві СВ. ЮРІЯ, о год. 9-ій ранку.

Сповіщаючи про це, прохає про Молитви за Душу Покійного.

НАТАЛІЯ КАЧМАР — сестра з Родиною

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Найдорожчого

МУЖА, ТАТА і ДІДУНЯ

бл. п. д-ра Володимира Івана БІЛОЗОРА

у четвер, 27-го листопада 1969 року
в год. 9-ій ранку
у ЦЕРКВІ ХРИСТА ЦАРЯ
при вул. Каюга у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

Приятелів, Рідних, Побратимів по Зброї і Знайомих просимо про Молитви.

РОДИНА

Замість квітів на свіжу могилу
о. д-ра БОГДАНА ЛИПСЬКОГО
бувшого професора Богословської Академії у Львові,
бувші Його студенти з Коннектикат
на Собор св. Софії в Римі
складають 60.00 долярів
Бойко Михайло, д-р Ленцик Василь, Любинський Лев, Самофал Василь, Сусла Володимир, Хомяк Іван

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. АНДРІЯ ЗАПАРАНЮКА
складають 55.00 долярів
на собор св. Софії в Римі
ВІДДІЛ 240 УНС
МАКСИМ ЗАДОЙНИЙ
БОГДАН ПРІШКА
АННА СТЕЦЯК

Замість квітів на могилу

сл. п. д-ра Володимира Івана Білозора

сот.-лікаря УСС і УГА
зложили на Дар Українському Воєнному Інвалідові:
д-р Василь і Емілія Литвини — Грін Брук, Н. Дж. $10.00
Андрій і Михайлина Боднаруки — Маямі, Флорида 10.00
Анна і Роман Гараси — Бетлегем, Па. 5.00
Щиро дякуємо. УПРАВА ОбВУА, Відділ НЮ ЙОРК

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Незабутнього МУЖА

св. п. д-ра Андрія Раставецького

як невянучий вінок на Його могилу складаю 25.00 долярів на потреби Української Харитативної Служби в Мюнхені.

СОФІЯ РАСТАВЕЦЬКА

В першому дні противоєнної демонстрації у Вашингтоні заарештовано 186 осіб

Вашингтон. — В четвер 13-го листопада почалося триденна демонстрація в цілій країні, головним пунктом якої має бути Вашингтон. Провідники цієї демонстрації, що називається „Походом проти смерти" сподіваються, що в столиці збереться коло 200.000 осіб. В четвер увечері там демонстрували 45.000 осіб. Вони зібралися біля пам'ятника Вашингтонові о год. 6-ій ввечері та маршували довкола пам'ятника Лінкольнові попри Білий Дім до Капітолю. Пізніше демонстранти підійшли під Пентагон, де частина з них старалася увійти до будинку Департаменту Оборони, при чому заарештовано 186-ох осіб, між ними двох єпископальних Єпископів та 40 священиків (4-ох католицьких і 36-ох єпископальних. Цю демонстрацію очолювала вдова по старшині фльоти, який згинув у В'єтнамі. Вона відмовилася прийняти посмертне відзначення для свого чоловіка. Демонстранти несли запалені свічки, які вітер гасив. Вони несли картки паперу, на яких були прізвища вояків, що згинули у В'єтнамі. Ці картки скинули до окремих скринь. В інших місцях будуть менші демонстрації, бо всі виїхали до столиці. Посадник Ню Йорку Ліндзі заявив, що це протестують патріотичні американці, які бажають негайно закінчити війну у В'єтнамі. Взагалі тепер нема того захоплення демонстрацією проти війни у В'єтнамі, яке було в жовтні ц. р. Промова президента Ніксона заспокоїла численних американців,

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 16-го ЛИСТОПАДА 1969 Р.

НЮАРК, Н. Дж. Збори Б-ва св. І. Хрестителя — 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Сенфорд Аве. й Айві вул. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглості та вибрати дивіденду. — М. Демитчук, предс., В. Салабун, секр.